

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancoate nu se
primesc. — Manuscrise nu se
retrimis.

INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Dukes, Heinrich
Schick, Rudolf Mosse, A. Oppelka
Nachfolger; Anton Oppelka, J.
Dumser, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernat; în
București: Agence Havas, Suc-
cursale de Roumanie; în Ham-
burg: Karoly & Liebmann.

Prețul inserțiilor: o seriă
garmond pe o colonă 6 or. și
30 or. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
seriă 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVIII.

„Gazeta” iese în ziua care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colecteri.

Abonamentul pentru Brașov
a administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etajul I:
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 or. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 38.

Brașov, Sâmbătă, 18 Februarie (2 Martie)

1895.

Deruta la bursele austro-ungare.

Brașov, 17 Februarie v. 1895.

De câte-va zile bursele din Bu-
dapesta și din Viena sunt într'o
mare fierbere și iritațiune. Cursurile
efectelor celor mai căutate scad
mereu. Sute de omenii din clasele
mijlocii, cari au muncit, și-au ago-
nizit mică capitalașe și cari lacomi
de un câștig mare s'au lăsat să fiă
seduși de ceata speculanților fără
de conștiință dela micile „case de
schimb”, și și-au băgat banii lor
în efecte de bursă cu cursul urcat,
suferu acuma pierderi grozave. Cei
mai mulți dintre ei și-au pierdut
ast-fel în câte-va zile tot ce și-au
fost agonizit.

Deruta acesta la amintitele burse
austro-ungare a surprins cu atâta
mai mult, cu cât în viața finan-
ciară a monarhiei, în politica mare
nu s'a petrecut absolut nimic, nu
s'a ivit nici un conflict în afară,
care se-o justifice. Bugetele
ambelor state dualiste arată de astă-
dată escedente însemnate, er în afară
domnesce cea mai adencă pace. Ce
a pricinuit dera această cadere ra-
pidă a cursurilor multor efecte de
bursă în zilele din urmă?

Causa acestei aparițiuni este
reacțiunea, ce a trebuit să urmeze
cu necesitate în urma speculațiunei
nebune à la hanse la bursa din Viena
și mai mult încă la cea din Bu-
dapesta. De doi ani și mai bine cur-
surile hârtilor și de industriă și de
speculațiune au fost urcate la aceste
burse așa de mult, încât nu era nici
o proporție între prețul cu care
erau notate și între dobânzile, ce le
aduceau, cari dobânzi adese-ori nu
representau mai mult decât două
la sută din valoarea lor.

S'a întemplat cu deosebire de
vr'o șese luni încoace ca în puține
zile unele acții ca acele ale institu-
tului de credit din Viena (Credit-
anstalt) și ale băncii de credit un-
gară să se urce cu 50, 70 până la 100
florin. Acții de mai puțină valoare

ca acestea se urcau într'o singură zi
cu 20 până la 30 florin. Seduși prin
această urcare continuă a cursurilor
au fost urași mulți privați din pu-
blică la jocul de bursă. Fărte mulți
și-au încercat norocul, lăcomind
la un câștig mare și ușor, ce li-l
puneau în vedere așa numiții „ban-
cheri”, cari se ofereau de a conduce
operațiunile la bursă.

Cu deosebire la bursa din Bu-
dapesta luase această speculațiune di-
mensiuni atât de iugrijitoare, încât
cercurile competente au aflat cu
cale a-i pune stavilă. Mai întâi a
restrins banca de credit ungară
darea de avansuri pe efecte și alte
bănci au făcut asemenea. După ce
n'a ajutat nici acesta, banca ungară
a decis a reduce dividendă proprie-
lor sale acții. S'a dicit că trebuie
să fiă cu precauțiune față cu multe
întreprinderi industriale și comerciale
și că trebuie să se mărească fondul
de rezervă. Pasul acesta a celui
dintâi institut financiar ungară
produse deodată panică și cursurile
începură a căde în proporții tot
mai mari.

Deruta dela bursa din Viena
stă în strinsă legătură cu cele ce
se petrecură la bursa din Budapesta,
în urma declarării privitoare la divi-
dendă a băncii de credit ungară.
Der nici situațiunea de acolo a
cursurilor prea de tot urcate nu
se mai putea susține, mai ales după
ce se mai ivi și casul insolvenței
unei mari fabrici de zahăr din
Austria, care a mai tras după sine
și alte insolvențe.

Evreii bursiani din Viena pun
tota vina catastrofei în socotela ce-
lor din Budapesta, unde specula-
țiunea à la hausse s'a făcut c'un
aventur vrednic de îngâmfarea so-
vinistică, ce domină în metropola
ungurască.

Der sunt vinovați și unii și
alții, pentru-că au tolerat ca pu-
blicul să fiă exploatat cu atâta
nerușinare de pirații bursei, cărora
puțin le pasă de sôrtea celor am-

giți, și cari se îngrășă și se îmbuibă
din creșterea cu muncă agonizită
ai văduvelor și orfanilor. Cata-
strofa de față le pôte fi de învăță-
tură tuturor celor ce au crezut,
că se pot îmbogăți peste nopte cu
jocul de bursă.

Din ce motive a venit Wilhelm II la Viena?

Faptului, că împăratul Germaniei a
luat parte la înmormântarea arhiducelui
Albrecht, îi se atribue o însemnătate poli-
tică, și chiar „Parlamentar” din Viena. Da-
tinile de pe la curți aduc cu sine, că
monarhi, decât nu stau într'un raport
de înrudire mai apropiată, iau parte nu
mai la înmormântări de monarhi. De astă-
dată împăratul german a făcut o excepție.
Decă se va căuta după motive, nu e greu
de aflat, că împăratul german nu i-a
stat în interes singur numai faptul
de-a da cea din urmă onoare militară ma-
reșalului austriac, căruia el îi dăduse
înainte cu câțiva ani și insigniile unui
mareșal german. La salutul de condo-
lență se alătura și un salut de prietănie
a imperiului german aliat, într'un mo-
ment, când în Europa s'au ivit nedume-
ririi asupra puterii de existență a triplei
alianțe. S'a căutat deci o ocaziune, la care
se se dovedească soliditatea triplei alianțe,
ceea-ce s'a putut vedea și din ceremonia-
lul conductului, deore-ce îndată după
ambii împărați pași reprezentantul regelui
Italiai, ducele de Aosta, și numai la stânga
acestui marele duce Wladimir al Rusiei.

De sigur vor fi și de acei politicieni,
cari asistența împăratului german în Viena
vor explica-o în înțeleșul, că raporturile
dintre Germania și Rusia n'au dovedit
nici o apropiere sub domnia țarului Nicolae
II. Faptul acesta însă va fi privit cu
bucurie în Rusia, deore-ce poporul rusec,
afară de o înțelegere bună pacnică, nu
dorește o legătură mai apropiată cu Ger-
mania. Existența triplei alianțe, care nu
amenință și nu pôte amenința pe nimeni,
și-a pierdut însemnătatea, și este indife-
rentă pentru ori-care stat și popor.

Stările politice în Germania.

Pôte că nu există astăzi o a doua
țără pe continent, în parlamentul căreia să
fiă atâtea partide, în care interesul pentru
fracțiuni să fiă atât de mare, ca în Germa-
nia. De aci rezultă un mod de luptă poli-
tică, care nici decum nu e priinciosă
pentru viața constituțională și pentru bi-
nele poporului german. Mai bine ne dove-
desc faptul acesta agitațiunea agrare din
Germania. Conducătorii acestora, membrii
reuniunii agricultorilor, s'a înființat încă pe
timpul lui Caprivi, când poziția conserva-
tilor era foarte nesigură. Cursul nou voi
să facă din imperiul german un stat
cu totul modern și liberal. Se înțelege,
că într'un astfel de stat interesele agrare
au trebuit să cedeze locul comerțului și
industrii. În timpul acesta s'au încheiat
convențiile comerciale, și înființarea reu-
nirii agricultorilor fu privită cu dispreț
din toate părțile. Der numai puțin ani tre-
cură și, cu toate că situațiunea parlamen-
tară nu se schimbă, puterea reuniunii
agricultorilor încep să crească, conserva-
torii devin tot mai provocatori, și
într'o bună dimineață parlamentul se trezi,
că situațiunea s'a schimbat cu totul în
favorul dorințelor și poftelor conser-
vative.

Impresiunea, ce se produce în urma
acestei schimbări în Germania, fu deprimă-
tore, mai ales acolo, unde după căderea
absolutismului lui Bismarck așteptau și spe-
rau o nouă viață politică-economică pen-
tru poporul german. Der veni prințul
Hohenlohe și cu el d-lă de Köller, care se
angajă cu trup și cu suflet pentru proie-
ctul privitor la resorțitori (Umsturzvor-
lage).

Că va deveni din acest proiect lege,
său nu, acesta astăzi depinde dela cen-
trul palamentului german. Se va vedea în
curând, ce se va alege și din aceste pro-
iecte și din reacțiunea, ce se arată pe ori-
zontul politic al Germaniei. În tot
casul însă Germanii trebuie să recunoască,
că Francesii batjocuriți de ei, i-au întrecu-
t pe departe, în ce privesc progresul
politic și dezvoltarea națională.

FOLLETONULU „GAZ. TRANS.”

(Reproducerea oprită.)

Din anii 1848—49.

Memorii, de Vasile Moldovanu.

(27) (Urmare).

Dimineața la 7 ore, un cetățen din
Abrudă a venit la noi și a invitat pe
Buteanu să se înfățișeze înaintea lui Hat-
vani. Peste o jumătate de oră el se re-
întorse cu faima, că doi inși trebuie să
mergă c'o epistolă la Iancu și să-l invite
la Abrudă.

— Am cugetat să mergi tu și cu
Andreica, imi dize Buteanu. Cel puțin
se-ți mântuesci viața pentru alte întem-
plări, căci este lipsă de tine; am și dat
ordinul lui Iacobu, să gătască cai.

Când am eșit să pornesc, Andreica
cu Begnescu erau cu mâinile pe frêne. Vo-
iam să iau calul din mâinile lui Beg-
nescu, der el imi reflectă: „înzadară a
dicit Buteanu, căci salvus conductus e la

mine, și nu-l dau”. Buteanu, care era în-
tre noi, puse mâna pe mine și-mi dize:

— Eu ț'am dicit să mergi, și ăra eu
îți dicit să rămâi, că la nopte, de-am ști
că ne pușcă când vom eși din casă, to-
tuși vom fugi.

Calăreții se depărtară... Am căutat
lung după ei și am reflectat amicului
meu, că și lor li-e scumpă viața, ca și
noue. Buteanu mă deobligase prea mult
cu bunătatea lui, decât să-l pot părăsi
în executarea planului de fugă — căci de
nu era el mai înainte, muriam de fôrme
în Abrudul cel lăudat de ospitalu.

La nopte dera să fugim! Inse cât
este de lungă o zi de Mai, o scie numai
acela, care a trecut prin ast-fel de mo-
mente critice și mari. Apoi câte întem-
plări necalculate nu trag dungă peste propu-
surile și planurile omenesci!!

După amei Buteanu fu invitat ărași
la Hatvani; de astă-dată inse printr'un
soldat. La 2 ore Buteanu se reîntorse albu
ca pârtele.

— Ce-i nou, frate?

— De nu va veni Iancu în răstimp
de 1 oră, mă face pe mine răspunător
de ori-ce s'ar întempla din partea Româ-
nilor. Mi-a cerut și armele.

Că ce mare impresiune a făcut asu-
pra lui Buteanu convorbirea lui cu Hat-
vani, am judecat din împrejurarea, că și-a
luat orologiul cu lanțul de aur și două
stufi în preț, cum dizea el, de câte 60
galbeni una, și le-a dus, de le-a depus
la protopopul Tobiașu.

Pe la 4 ore ne pomenim cu 3 hu-
sari (aceștia aveau numai uniformă de hu-
sari, der fiind-că nu aveau cai, făceau cu
carabelele lor serviciu de pedestri), cari
au venit să ne viziteze de arme. Ei luară
trei pistole și două săbi ale lui Buteanu,
cu cari arme unul dintre ei se depărta,
ăra doi rămaseră în casa de dinainte, pro-
prie în scolar, spunându-ne, că la cea mai
mică încercare de fugă vom fi împușcați
prin cap.

Eram adevărați arestați la porunca lui
Hatvani.

Der cu toate acestea, planul de fugă

ne preocupa încă și mai puternic, deși
piedecile erau acum mai mari. De n'am
pute eși pe ferăstră — ne dizeam — ori
de straja soldaților, cari erau îndesuiți în
privarul protopopului tinând vardă, atunci
ne putem executa planul numai sugru-
mându fără șmotu pe acești doi soldați.

Alternativa din urmă ni-se părea mai
sigură, pentru-că eșind pe ușă, un palan-
tă (stobor) înalt de scânduri ne scutea
de vederea celor, ce din întemplant ar fi
trecuți pe uliță. Afară de aceea, între ca-
pulu grajdului și privada scolar, era un
spațiu strimț, pe unde ne puteam stre-
cura în cîntirim, până vom răsuffa și ne
vom reculege. Statorirăm dera așa:

La ciorecii mei, aruncați într'un
unghiu al odăii, aveam un amnar de-o
mărime estra-ordinară, așa încât prind-
du-l în mână, îți umplea pumnul, ca un
mănușiu de sabi. Ca să ni-se încura-
gieze conștii, eu luasem asupra mea sar-
cina, ca cu ajutorul acestui amnar să toc
în cap pe unul dintre husari; pentru a-i
face apa celuilalt, se hotări Nicolau Mu-

Cursul la bursă din Viena.

Din 28 Februarie 1895.

Renta ung. de aur 4%	124.30
Renta de corone ung. 4%	99.—
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	128.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	104.35
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	125.75
Bonuri rurale ungare	98.25
Bonuri rurale croate-slavone	98.25
Imprum. ung. cu premii	161.20
Loşuri pentru reg. Tisei și Sagedia.	152.75
Renta de hârtie austr.	101.70
Renta de argint austr.	101.60
Renta de aur austr.	124.20
Loşuri din 1860	158.25
Acții de ale Băncii austro-ungară .	1083.—

Acții de-ale Băncii ung. de credit .	469.50
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	389.60
Napoleoniori	9.81
Mărci imp. ger.	60.45
London (lire sterlinge).	123.75
Rente de corone austr.	100.75

Cursul pieței Braşov.

Din 1 Martie 1895.

Bancnote rom. Cump.	9.74	Vënd.	9.77
Argint român. Cump.	9.70	Vënd.	—.—
Napoleon-d'or Cump.	9.77	Vënd.	—.—
Galbeni Cump.	5.85	Vënd.	5.90
Ruble ruseşti Cump.	132.—	Vënd.	—.—
Mărci germane Cump.	60.20	Vënd.	—.—
Seris. fonc. Albina 5%	100.75	Vënd.	101.75
Lire turceşti Cump.	11.15	Vënd.	—.—

Fondée 1876. Diplômée 1883.

OETTINGER & Co., ZÜRICH, (Suisse). expédient franco de porto.

directement aux particuliers à domicile n'importe quelle quantité

Nouveautés en étoffes imprimées p. Dames à 14 kr. le mètre
 nouveautés en étoffes imprimées p. Dames à 47 1/2 kr. le mètre.
 nouveautés en étoffes pour garçons à 62 1/2 kr. le mètre.
 nouveautés en étoffes pour messieurs à fl. 1.22 1/2 kr. le mètre.

Grands assortiments en étoffes pratiques et très élégantes pour Messieurs et Dames sur demande franco. Gravures de modes colorées gratis.

Nu cumpărați dela faurū cărbuni!
 (Este unū proverbū vechiu.)
 Acestū proverbū se potrivește la **stabilimentul meu celū mare**, care cumpără cantități mari de marfuri, avëndū cheltuieli puține potū vinde și efînū.
Mostre atragătoare pentru mușterii privați gratis și franco. Caete cu mostre, cum nu s'au mai vețutū până acum, pentru **croitorii**, nefrancate.
Stofe pentru îmbrăcăminte.
Peruvian și Dosing pentru înaltul clerū, stofe prescrise pentru uniforme de funcționarilor c. r., asemenea pentru veterani, pompieri, gimnastici, livrăuri, postavuri pentru bilarde (mese de joc), și trăsuri. — **Asortimentū fôrte bogatū de LODEN** din Stiria, Carniolia și Tirol, pentru BĂRBAȚI și DAME, cu prețuri originale ale fabricii, ce nu i pôte otera nici o concurență. Asortimentū de șaluri fine și durabile pentru dame în colorii fôrte moderne. — **Ștofe de spălatū, pleduri de voiaj** dela 4—14 fl. Tôte cele necesare la croitorii, precum căptușeli de mâneci, nasturi etc.
 Cine voiesce a cumpăra **postavuri efține, solide, trainice, din lână curată**, ér nu sdreņte efține, carū nu prețuescū nici cătū cusutulū croitorului, sē se adreseze la
Joh. Stikarofsky în Brünn. (Manchester Austriai.)
Depozitū permanentū de postavuri peste 1/2 millioane florini.
 Trimiterea numai cu ramburse.
Sē se ferescă cumpărătorii de agenți și mamulari, care sub spitz marca „Marfa lui Stikarofsky“ oferă alte marfuri false. La astfelū de ómeni eu nu vëndū sub nici o condiție marfă. 629,2—24.

CONVOCARE

la a III-a adunare generală ordinară a casei de economii, societate pe acțiuni, „JULIA“.

P. T. Domnii acționari ai Casei de economii „IULIA“ în Alba-Iulia se invită prin această cu onoare, în sensulū statutelorū §-lui 14 și următorii, la a III-a adunare generală ordinară, carea se va ținea în **27 Martie eventualū 17 Aprilie 1895 st. n.** înainte de amieză la 9 ore, în localulū institutului.

Obiectele vorū fi:

1. Raportulū direcțiunei despre cursulū afacerilorū în anulū 1894.
2. Bilanțulū anulū 1894.
3. Raportulū comisiunei de supraveghiare asupra bilanțului și darea absolutului.
4. Impărțirea venitului curatū, ficșarea dividendei pe anulū 1894, ficșarea marcelorū de prezență pentru membrii direcțiunei și a comisiunei de supraveghiare.

5. Alegerea a 2 directori în loculū celorū sortați și alegerea directorulū alescivū.
 6. Modificarea statutelorū.
 7. Emissiunea a doua de acțiuni.
- Domnii acționari, carū voiescū a participa la adunare în persoană ori prin plenipotențiatii, suntū rugați a-și depune la cassa societăței acțiunile și eventualū documentulū de plenipotență, celū multū până la 28 Martie 1895 la 12 ore a. m.

Tot-odată se aduce la cunoscința p. t. acționari, cumcă cu 8 zile înainte de adunarea generală în localulū institutului și în órele de oficiu se pôte inspiționa bilanțulū anulū 1894 și raportulū direcțiunei.

Alba-Iulia, 18 Februarie 1895.

„JULIA“ cassă de economii societate pe acțiuni
Direcțiunea.

Contulū Bilanțului Mérleg számla

Activū. — Vagyon.

la 31 Decembrie 1894 évi december 31-én.

Teher. — Pasivū.

	frt.	kr.		frt.	kr.
Cassa în numărarū	1 751	85	Capit. acțion. 500 acț. a fl. 50	25.000	—
Cambii escomptate	139.494	60	Depunerii spre fructificare	106.196	65
Imprumute ipotecari	3.899	—	Cambii reescomptate	7.441	—
Imprumute cu caventi	1.841	—	Interese anticipate	2.072	57
Mobilierū,	450	57	Fondulū de reserve	1.432	52
10% amortisare	45.06	405	Fondulū de pensiuine	81	47
Spese de fondare	374.43	—	Dividende neridicate	203	97
20% amortisare	74.89	299	Diversi creditorii	508	58
Inter. de reescomp tanticip.	108	42	Profit curatū	5.229	58
Spese de protestū	3	10			
Spese de procesū	114	59			
Interese restante	248	72			
	148.166	34		148.166	34

Contulū de Profitū și Perderi — Nyeresseg és Vesztesseg számla

Esite. — Kiadás.

pe anulū 1894 évre.

Bevétel. — Intrate.

	frt.	kr.		frt.	kr.
Inter. pentru dep.: a) ridicate	435	27	Inter. a) dela cambii	9724.10	—
Inter. pentru dep.: b) capital	4990.30	57	Inter. b) dela imprum. ipot.	269.57	—
Interese de reescompt	800	31	Inter. c) dela impr. cu cav.	167.09	—
Salarie	875	—	Inter. d) dela depun. propr.	9.75	—
Chiria	200	—	Inter. e) dela întârziare	932.06	11.102
Contribuțiune	976	—	Provisiuni	—	2.726
Compet. de timbru	43	32	Competență de scrisū	491	08
Porto postalū	56	17			
Spese curente	264	54			
Amortisare la mobilierū	45	06			
Amort. la spese de fondare	74	89			
Marce de prezență	330	—			
Profitū curatū	5.229	58			
	14.320	44		14.320	44

Alba-Iulia, din ședința direcțiunei ținută în 29 Ianuarie 1895.

M. Nicola, m. p. directorū.

Florianū Rusanū m. p. cassarū.

D. Cimbulia m. p. contabilū.

Direcțiunea:

G. Filipū m. p. președ. N. Ivanū m. p. N. Barbu m. p. I. Fulea m. p. I. Cirlea m. p. G. Totoianu m. p.

S'a revēdūtū și aflatū în consonanță cu cărțile duse în ordine deplină, Alba-Iulia, 4 Februarie 1895.

Nicolae Cado m. p. președ. A. Mazzuchi m. p. Stefanū Crișianu m. p. Dumitru Furdul m. p. Theodosiu Lobonțiu m. p.

membrii comisiunei de supraveghiare.